

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ З КУРСІВ
ДУХОВНО-МОРАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ
В СИСТЕМІ ІНСТИТУТІВ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

(на основі християнського віровчення)

УДК 373.1

ББК 74.2

Н 15

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(лист № 1/11-9568 від 06.06.2013 року)*

Програма ухвалена секцією післядипломної освіти

Розробники:

Жуковський В.М., доктор педагогічних наук, професор, науковий керівник програми;

Огірко О.В., кандидат фіз.-мат. наук, доктор філософії, доцент;

Влад М.В., магістр богослов'я;

Головін С.Л., доктор богослов'я;

Голянчук Р. М., магістр богослов'я;

Євтодюк А.В., кандидат філософських наук, доцент;

Ковальчук Н. Д., доктор філософських наук, професор;

Макогнюк С.В., магістр управління навчальним закладом;

Матласевич О.В., кандидат психологічних наук, доцент;

Ніколюк Н.Б., магістр педагогіки вищої школи;

Сіданіч І.Л., кандидат педагогічних наук, доктор філософії, доцент;

Смирнов А.І., кандидат історичних наук, доцент;

Стефанюк С.К., кандидат педагогічних наук, доцент;

Филипчук С.В., кандидат історичних наук, доцент;

Шаправський С.А., кандидат історичних наук, доцент.

Рецензенти:

Федотова О.О., доктор історичних наук, професор кафедри теорії, історії культури і музикознавства Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв;

Кисельов М.М., доктор філософських наук, професор в. о. завідувача кафедри культури та соціальних дисциплін Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури;

Жилюк С.І., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства Національного університету «Острозька академія».

Н 15 Навчальна програма підготовки вчителів з курсів духовно-морального спрямування в системі інститутів післядипломної педагогічної освіти України (на основі християнського віровчення) / В. М. Жуковський та ін. ; упорядник С. Власова. – Острог-Київ : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – 112 с.

Для використання в навчальному процесі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників обласних закладів післядипломної педагогічної освіти.

УДК 373.1

ББК 74.2

© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2014

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Національна стратегія навчання та виховання молодого покоління в Україні потребує впровадження нової освітньої парадигми, мета якої полягає у всебічній підготовці молодої людини до життя в багатовимірному, швидкоплинному світі, що дедалі більше глобалізується. З цією метою українське суспільство звертається до християнської традиції і моралі – фундаменту сучасної європейської цивілізації та системи загальнолюдських морально-етичних цінностей. Сьогодні українське суспільство особливо потребує повернення до джерел виховання на християнських моральних цінностях. Їх запровадження у навчально-виховний процес є реальною альтернативою бездуховності, економічній, політичній та моральній кризам.

Виховання молоді на християнських моральних цінностях у загальноосвітніх школах здійснюється через факультативні курси духовно-морального спрямування, до складу яких належать «Основи християнської етики», «Християнська етика в українській культурі», «Етика: духовні засади», «Біблійна історія та християнська етика» та інші. Головною метою викладання цих курсів є сприяння становленню духовної, моральної та інтелектуальної особистості, якій притаманні демократична громадянська культура, усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її громадянською відповідальністю, готовність до компетентної участі в житті суспільства.

На відміну від інших дисциплін, які створюють умови переважно для професійного самовизначення, реалізація цілей і завдань предметів духовно-морального спрямування створює передумови для самовизначення у всій системі суспільних взаємин: економічних, соціальних, національних, політичних, культурно-світоглядних, міжособистісних.

Предмети духовно-морального спрямування потребують цілісної системи підготовки відповідних педагогічних кадрів. Оскільки в Україні дуже мало вищих навчальних закладів, в яких ведеться підготовка вчителів з відповідним фахом, то існує нагальна необхідність у функціонуванні курсів перепідготовки та підвищення

кваліфікації вчителів з дисциплін духовно-морального спрямування, яка б охоплювала керівників шкіл, учителів суспільно-гуманітарного циклу предметів, організаторів позакласної і виховної роботи з учнями.

Метою програми підготовки вчителів для викладання курсів духовно-морального спрямування в загальноосвітніх навчальних закладах є ознайомлення з теорією та методикою викладання, зі змістом, завданнями, принципами, формами, методами та засобами духовно-морального виховання на засадах християнських цінностей, сприяння становленню християнських компетентностей школярів і громадянських компетентностей особистості.

Навчальну програму для підготовки вчителів з предметів духовно-морального спрямування розроблено з урахуванням Закону України «Про загальну середню освіту», Концепції громадянського виховання особистості, Концепції громадянської освіти в Україні, Концепції 11-ти річної загальноосвітньої середньої школи, Національної доктрини розвитку освіти, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, Концепції профільного навчання в старшій школі, а також національного та загальноєвропейського досвіду громадянської освіти.

Навчальна програма для вчителів побудована за кредитно-модульною системою. Вона розрахована на 216 годин роботи і включає аудиторну роботу, практику в школі, самостійне опрацювання навчальних дисциплін та іспитові випробування. Години на аудиторну та самостійну роботу можуть співвідноситися так: 50% (40%, 30%) на аудиторну роботу, 50 (60%, 70%) – на самостійну роботу в залежності від конкретних умов.

Основна увага програми зосереджується на основних проблемах виховання на християнських моральних цінностях і передбачає проведення різних форм занять, теоретичну, методичну та практичну підготовку, дозволяє оперативно враховувати професійні запити і потреби слухачів.

До проведення занять на курсах залучаються досвідчені науковці вищих навчальних закладів, працівники ОІППО, досвідчені педагогічні працівники закладів освіти України. Контрольно-оцінювальні заняття проводить координатор з фаху, представники адміністрації ОІППО.

Педагогічну практику ведуть вчителі освітніх закладів під керівництвом координатора з фаху. Педагогічна практика (аудитор-

на форма) передбачає демонстрацію фрагментів уроків, перегляд відеоматеріалів уроків, тренінги, розробка методичних рекомендацій, дидактичного матеріалу, вирішення проблемних педагогічних ситуацій, відбір матеріалів на науково-практичну конференцію, ділові ігри тощо.

Загальна педагогічна практика проводиться на базі навчальних закладів у формі відкритих занять або їхніх фрагментів. Допускається погодинна оплата за перевірку рефератів, творчих робіт у розмірі 4-6 годин на кожну групу слухачів.

Навчальні курси духовно-морального спрямування є частиною варіативної складової навчальних планів в 1–11 класах.